

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 13. Remedia inuidiæ alia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

causam & materiam mordacis inuidia eruit & abscidit. Exaltationis, apud nos, non potest esse contentio; de humilitate ad summa crescimus: sicut creuit, qui coronam sibi detraxit, & filio regis tradidit; pluris enim illius virtus, quam huius potestas fuit æstimata. Ad eundem modum, si & nos, non tantum verbo, sed & corde dicamus: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam*, nulli suum honorem, nulli opes, nulli scientias inuidebimus, sed potius Deo gratias, pro istis, agemus; quia sic nomini illius gloria datur, immo sic & nos ad æternam gloriam peruenimus, quæ est omnibus rebus mundi anteferenda: quarum contemptus & inuidiam elidit, & promouet nos ad bona longè præstantiora.

Psal. 113.
9.

Quod est S. Basilij remedium, dicentis: *Quid faciendum, ut hac peste affecti facile liberemur? si nihil rerum humanarum magni estimemus: non enim in rebus fluxis bonum constituimus, sed ad æternorum bonorum participationem vocati sumus. Opes, honores, voluptates, eloquentia, instrumenta sunt virtutis recte utentibus, nihil per se vera felicitatis habentia. Qui ergo ita fuerit animatus, ut nihil usquam humanum admiretur, huic procul dubio inuidia domi-*

XIII.
REMEDIA
ALIA IN
VIDIÆ.
S. Basil.
hom. 114

Lact. 1. 6.
cap. 1.

1. Petr. 2.
1.

*nari non poterit. Hoc remedium morbi istius habemus. Quanquam, & ij, qui potestate pollent, hinc debent vigilare. Antisthenes absurdum esse dicebat, triticum repurgare à lolio, bellum ab inutili milite, & à Republica non secernere inuidos. Deponentes igitur omnem malitiam, & inuidias, & omnes detractiones, sicut modo geniti infantes, rationabilis, & sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem. Illi autem qui aliorum inuidia agitantur, sciant Abelem esse non posse, quem malitia Cain non exercet. Utantur ergo aliorum malicia in bonum; sicut inuidi aliorum bonis in malum abutuntur. Sciant, honesta etiam si per inuidiam ad tempus obscurentur, tamen suo tempore soluta iterum splendere. Ut enim flammam primùm emicantem, multus comitatur fumus, qui ea conualescente, & se se explicante euanescit: sic res egregias aggredientem initio multa premit inuidia, donec, auctam gloriam, inuidiæ fumum discutiat. Nam fumus gloriæ inuidia est. Sciant inuidiam non solùm agere *antagonistam fortunatorum*, sed etiam esse *testem virtutis*. Quade causa Themistocles adhuc adolescens nihil dum præclari se fecisse dixit, *Nondum enim sibi invideri*. Nam sicut cantharides ve-*

geto

geto maximè tritico innascuntur, & rosas pulchrè florentibus: sic inuidia maximè inuadit bonos viros ac ingenij personæq; gloriam sustinentes, & inuidere nescientes; atq; ob hoc ipsum similes in terra erunt Diuis cœlestibus, quorum nemo alteri inuidet, quantumuis in gloria maiore collocato. Sicut neque soli luna, neq; lunæ cetera astra, ob splendorem clariorem inuident; neque terra superioribus corporibus, quibus subiacet, neque flumina Oceano. Hæc est harmonia mundi. Ad quam etiam pertinet hæc mixtura fortunæ atque inuidiæ. Scio, inquit Xenophon: *nonnullos liuore ductos morbo animi obtemperaturos. Tamen memor nullam unquam virtutem caruisse inuidia (malè etenim cum eo agitur, cui nullus inuidet) aquanimitè feram eorum dicacitatem.* Signum igitur excellentiæ est, *inuidiam pati*; hæc enim non petit, nisi felices; sicut signum est miseriæ, *inuidiâ* (quam Socrates *anima vlcus & ferram* appellauit) *flagrare*; nisi enim aliquid sibi deesse putaret, quod in altero videt, nemo inuideret. Itaque, qui inuidet, minor est, & hinc miser, quia simul & peccat, & plectitur, expeditâ iustitiâ, & occasionē dat, vt dicatur:

Aut Mutio nescio quid incommodi accidit, aut Macrob.
lib. 2.

N 5

nescio

Xenoph.
l. 1. Cy-
ripædiæ.

Stobæus
serm. 36.

Satur. c. 2

nescio cui aliquid boni. quod Publium olim dixisse testatur Macrobius, cum hominem invidum, & in primis maleuolum videret solito tristiores.

Francisc. Petrarch. dial. 106.

Quin & se pusillanimum ostendit; quia licet tanquam ignis summam petat ex imo, tamen in imo manet. Hinc ille dixit: *omnibus ex vitijs, nullum pigrius invidia, altos in animos non ascendit: nullum quoque miserius;* quippe suis malis, & alienis bonis,

Paulus Oros. de Ormeta lib. 4.

immo ipsa virtute torquetur; & *quia inuidi atque maligni vitioso oculo vident, quæ vident: & confusi caliginæ nequitie in id cadunt, ut minus videndo plus videant; cum tamen id, quod est ita, ut est, videre non possint, in tantum enim captum cor obliquat invidia, ut rectum natura non videat.* Hinc dantur consilia perniciofa, & nulla magis damnantur, quam quæ sunt vtilissima fortunis aliorum; planèque sarcasmus fuit, quando, coram Friderico rege, alijs disputantibus, *Quid præcipuè conferret oculorum perspicuitati?* & quibusdam respondentibus *foeniculi afflatum*, quibusdam *vitri usum* laudantibus, Actius Sincerus dixit, his longè antecellere *invidiam*: ut quæ omnia maiora plenioraque videre faciat. Hoc ipso enim oculos fallaces facit, non perspicaces. Deniq; vt sagitta in mittentem retorta, ita

ita ſuum inuidia ipſum conficit authorem,
cui ex vultu liuido relucet, cui pectus intem-
perijs implet, cui & corpus & mentem, & il-
la ipſa, ſi quæ habet, bona funditus euertit.
Bellè proinde deſcribitur à Poëta.

*Liur tabificum malis venenum,
Intactis vorat oſibus medullas,
Et totum bibit artubus cruorem.
Quo quiſquis furit, inuidetq̄, ſorti,
Vt debet, ſibi pœna ſemper ipſe eſt.
Teſtatur gemitu graues dolores:
Suſpirat, fremit, incutitq̄, dentes.
Sudat frigidus intuens, quod odit.
Effundit mala lingua virus atrum:
Pallor terribilis genas colorat:
Infelix macies renudat oſſa.
Non lux, non cibus eſt ſuauiſ illi.
Nec potus iuuat, aut ſapor Lyæi.
Nec ſi pocula Iuppiter propinet,
Atque hæc porrigat, & miniſtret Hebe,
Aut tradat Ganymedis ipſe nectar.
Non ſomnum capit, aut quieſcit un-
quam.
Torquet viscera carnifex cruentus,
Væſanos tacitè mouet furores,
Intentans animo faces Erinnyſ
Lethaliſ,*

Lethalis, Tiryg³ vultur intus,
Qui ſemper lacerat, comestq³ mentem,
Viuit pectore ſub dolente vulnus,
Quod Chironia nec manus leuârit,
Nec Phœbus, ſobolesq³ clara Phœbi.

CAPVT